

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

III. Pia Ambitio SS. Cosmas & Damianus MM. fol. 441. Ap.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

PIA AMBITIO
SS. COSMÆ & DAMIANI
MARTYRUM

Medicæ Facultatis Patronorum

PANEGYRICUS

Nomine Inclytæ Facultatis Medicorum
Dictus Viennæ.

Xcellentissimi Facultatis nostræ Tutelares Divi Cosmas & Damianus jura nec dicere, nec tractare assueti jure tamen nobiscum agunt hodie, cum debitum sibi exigunt Panegyricum. Reum ego me profiteor, & ne insperatò decretoria in me feratur sententia, debitas summis Oratoribus partes postremus ultrò suscipiam. Quisquis agnoverit mei medullam consilij, excusabit temeritatem. Consulta temeritas virtutis habet locum in Divorum laudatione. Et licet Tutelarium nostrorum dignitati non respondero, meæ nihilominus consulam necessitati. Solennis hæc Philo-Musis industria, ut eos sibi demereri studeant, quos noverint plurimum sibi posse patrocinari. Pro me igitur nihil dicam; pro illis pauca. Ita & meo me exsolvam debito, & Divorum celebrabo laudes ex merito, quod me præstiturum existimo, si ostendero fuisse *Ambitiosos*. Absit verbo invidia, & cui medicinam ars nulla potest præscribere, dens caninus. Habent aliquid solenne Tutelares nostri

Dom, Pars II,

K k k

ul.

ultra communem cœterorum fortem, quod primâ fronte pollicetur aliud, aliud tegit. Malo granati cortex unum videtur abscondere, multiplicem abscondit fructum. Lutulenta sæpè conchula pretiosissimam celat margaritam. Obscura nomina maximos velant animos. Suspectum *Ambitionis* vocabulum præstantissimam exhibebit virtutem. Erravimus hæctenus AA. erravimus, vel nobis iuxta & Jurisperitis injurius fuit, qui cecinit *Dat Galenus opes, dat Justinianus honores*. Divi Tutelares nostri nec opes habent, nec amant; honores & habent & ambiunt. Aut illi igitur Tutelares nostri non sunt, aut nos oportet *ambitiosos* esse, ac pro divitijs honores admittere. Quanquam si huius foret sive loci sive temporis, nihil morarer, quin evincerem Medicis honores summos & olim collatos & hodie debitos ad invidiam usq; & æmulationem. Statuite quibus sagaciora consilia mentis consistorium occupant, quid illi debeatur scientiæ, cuius DEUS ipse primus author & probator, quam ab Angelis suis, ab ipsomet Filio unigenito exerceri voluit ac doceri. Oculorum usum Tobias Raphaëli debet Archangelo: Christi servatoris virtutem in ægrorum curatione universa olim Judæa mirata est cum *pertransibat & sanabat omnes*. Ex eius deinde Lycæo Discipuli omnes Medicinæ Doctores creati, quibuscunq; ægris manus imposuissent, curabant. Sed hæc missa facio, neq; enim scientiæ laudem dictionis meæ habere volui argumentum. Suos illa habet tam felices laudatores quàm multos, tam dignos quàm eloquentes. Divis debetur Tutelaribus quidquid hodie dicitur, atq; utinam non diceretur per injuriam, quam illis utiq; infligit, quisquis se parem eorum meritis esse credit encomiasten. Mihi facultatem virium animi compensabit conatus. Palmare verò eorum debet esse præconium. *Ambitio*: odiosum nomen, pulcherrima virtus, & quæ alijs solebat in parte laudum constitui, mihi hodie sola est Panegyrici argumentum. Abavos
proa-

proauósq; & per copiosos annalium fastos deductum splendorem natalium non exspectate. In censum nostræ laudationis venire non debent, quæ sunt aliena. Vera nobilitas ex moribus potius constat quàm maioribus. Nemo antecessorum in nostram laudem vixit. A quocunq; patre parvi juxtà nascuntur ac magni, nec habent aliunde parvitatem & magnitudinem, quàm à se ipsis. Est quod in Divis Tutelaribus nostris admirer si non celebrem, ingens ille animus quo diuitias sponte in sinum involantes constanter recusauerunt, & noluerunt ab ijs occupari pectus, quod vel iam Deo plenum erat, vel impleturo parabatur. Sed enim intra huius temporis & dictionis angustias arctari non debent, quæ peculiarem sibi merentur laudationem. Obturauerunt tamen ora Divi nostri Tutelares loquaci & infrunito vulgo, quod medicam quæstuosam magis quàm salutarem, exactivam quàm sanativam calumniatur. *Quo nomine vos appellabimus (ut elogio & verbis Ecclesiæ Orientalis utar) Ministros an Medicos? tam animorum quàm corporum, & insanabilium ægrotationum: qui ex thesauris diuini spiritus medicamenta saluberrima proferentes, arcanâ quadam & sacrâ chirurgia sauciorum vulnera persanatis. Officina vestra medica inexhaustus quidam est fons, qui quo sæpius hauseris, eo copiosior affluit; quiq; effusus redundat, & quotidie exhaustus impletur. Gratis accepistis, gratis datis. Credi-derim profectò Divos Tutelares nostros laudatissimum illud iusiurandum Hippocratis altè demisisse in pectus: In quamcunq; domum ingressus fuero, ad ægotantium salutem ingrediar. Hinc æquissimo jure in Menæis Græcorum, Anargyrorum nomen, idest sine argento, velut breve, sed æternaturum apud memorem posteritatem ægris sine pretio locatæ liberaliter operæ pepererunt elogium. Vera hæc est sine argento Philosophia, promptior animus sine onere ad rerum superlunarium contemplationem.*

Prætereo arctissimam illam & verè Germanam con-

K k k 2

cor-

cordiam, qua geminorum instar jugalium coniunctis viribus laborabant, aut velut conspicuam cœlesti luce bigam unius mentis, unius genij, domicilij, virtutis possessores vehere videbantur. Sacrum profecto ac venerabile fratrum par unâ euntium, unâ laborantium, unâ medentium geminorum potius quàm germanorum. Nihil adduco de liberali eorum iam inde à primis teneræ ætatis annis educatione, & haustis feliciter Christianæ fidei rudimentis : nihil de eius propagandæ studio ac zelo planè singulari, qui naturam ignis sepulti sub cinere imitatus, ad modicam persecutoris auram emicuit, non in favillas sed flammæ. Sibi videlicet ignis semper similis est. Vrendi virtutem in latebris non exiit sed auget, ut exardescat in incendia. Huius impetu agebantur Divi ad ægrorum domicilia, quæ si defecissent, orbem sibi fecissent Nosocomium. Parva hæc ego & singula & omnia in Divis nostris Tutelaribus existimo, tametsi forent summa in alijs. Pro magnitudine scilicet animorum, mensurantur virtutes : & tantò illustrius merentur encomium, quanto graviolem habuerint sectatorem. Unum porro est quod *Excellentissimos* illos facit sive *Medicos*, sive *Tutelares nostros*, quòd nullis fatigati laboribus, nullis territi Tyrannorum crudelitibus, omni contentione ac studio purpuram *ambierint* feliciter *Ambitiosi*. successit conatus. Nec oleum perdidit nec operam. Quo verò creditis illos ornatos paludamento, quâ purpurâ prætextatos ? an eâ quam cupidi vanitatum venatores dies noctesq; anhelant, quæ Cæsarum Regumq; tegit latera, quæ sæpè sæpius nomini tribuitur non homini, maiorum potius quàm morum meritis ; pro qua ingentibus votis levi Fortunæ litatur, eiúsq; basiantur manus flagra subinde in competitores vibraturæ ; quæ plerunq; innocuo tincta sanguine dedocet erubescere ad crudelitatem ? olim sanè paludamenta Regia nullus è Tyro succus, nullus coctus murex ad vota saturabat. Purpura credi non potuit

potuit priusquam humano sanguine inficeretur. Apage hæc crudelissimæ vanitatis portenta, & propudiosos insanæ *ambitionis* ornatus. Scelera gestatorum loquebatur hæc purpura non virtutem; servile ac infra abiectissima mancipia retrusum hominum genus, non dignitatem: & veluti suis præfixa foribus hedera inhumanos denuntiabat mores eorum, qui verecundiâ fronti negatâ, pallium velut occultaturum nefaria scelera, imbuerunt. Venalem sciebant in Tyrannorum ædibus meliorem purpuram Divi nostri, sed non alio pretio quàm eo, quo steterat DEO in carne agenti, imò patienti purpuratorum omnium antesignano. Unam illam esse quæ illustres natales non è parentum cineribus eruit, sed proprijs è flammis statuit tot ornat membra quot tegit, tot erigit nobilitatq; posteritati insignia, quot tortorum carnificumq; expressâ fuerit instrumentis. Huc omnis Divorum nostrorum cura, huc omnis contentio & labor collineabant. Videlicet *serpens, sitis, ardor, arena dulcia virtuti feliciter ambitionis* conatibus purpuram anhelanti. Imbellis miles qui suum nunquam vidit sanguinem. Ille præ alijs egregius censendus est, è grege licet fuerit, qui adversas in pectore cicatrices monstrare possit, & non semel per incisas Martio ferro venas aperta sanguinis profluvia contestari. Assurge hic anime, & Melitæis illis Cypriæ DEÆ catulis, ovi Ledæi pullis, qui non generosi in pulvere, sed in pulvillo degeneres credunt tamen se per otium adolescere ad felicitatem, oppone magnas animas, invictissimos heroës, purpuratos *Facultatis Medicæ Tutelares Divos Cosmam & Damianum*. Dignum DEO spectaculum geminorum heroum cum verberibus, aqua, igne, saxi, gladio, morte congressio. Archistrategi sui purpurati exemplo procurrun in maria, ignes, gladios: merguntur, ardent, decertant. Si desint ignes suo muneri & naturam exuant, quærunt maria: si maria se calcanda præbent, profundunt sanguinem, per rubrum mare purpurati

Reges ad pōrtum bonæ spei velificaturi. Age crudelissime Proconsul Ægææ Lyfia, multiplica verbera, preme, non opprimes. Jube vinctos in mare jactari, non demerges: venti & mare obediunt ei cui obediunt *Cosmas & Damianus*. Jube flammam subdi constructæ lignorum pyræ. Experiere in igne non esse Anargyros Cosmam & Damianum, qui sunt Anargyri, & curant sine argento. Quod tibi feralis rogas & pyra, illis est divini amoris distillatorium. In igne argentum examinat divinus Vulcanus amor. Jube implicari vinculis ligari heroës. Non arctatur virtus, etiam inter vincula patentissimos habet campos, & nescio an alibi latiores. Jube distendi equuleo, luxari artus. An credis te posse maiores facere quàm per suæ creverint augmenta virtutis? Per damna ramorum quercus, per vulnera & mutilationes heroës crescunt. Nemo factus est unquam maior, quin fieret seipso minor. Jube sub grandinante lapidum imbre heroës ingemiscere, arridebunt; nequaquam nescij, hos esse lapides, qui aliquando gemmarum vice ac unionum purpuræ futuri sunt ornamenta. Jube demum percuti gladio, cervice minui. Hæc pridem summa votorum fuit; hæc illa pulcherrima heroëm *ambitio* per gloriosum capitis vitæq; mortalis dispendium, per referata de collo sanguinis profluvia purpurari ad nominis immortalitatem. O laudabilem omnino, & facundissimis dignam encomijs *ambitionem*! O sincerissimum regalis purpuræ nitorem! O nobilitatem non fumosis maiorum imaginibus, sed exundante proprijs è corporibus sanguine gloriosam. Tu quid ad hæc devota gloriæ ad superstitionem usq; antiquitas? Dabisne Mutios spectatores distillantem in foco dexteræ? Catones post Lybicas syrtes ludibria serpentium, eijcientes non efflantes spiritum? Socrates neglecto defensorum patrocinio cicutâ se proluentes? Porciam non parenti non coniugi degenerem, cum negasset Fortuna ferrum carbone vitam extrudentem? Vicerunt hi qui-

quidem illud momentum efflandæ animæ, sed eos aut indignatio vicit infelicioꝝ eventus, aut alienæ potentiaꝝ livor, aut maioris mali metus excussit. Deerant animi ad multas mortes, in longa servitute, exilio, paupertate. Hoc non est fortem esse, minora mala deligere; languentis est solamen animi, nec satis constantis sibi. Alios ego dedi hodie, qui paratiores erant ad subeunda tormenta, quàm crudelitas ad irroganda; qui poterant inter dolenda sibi ne dolerent impetare, & ipsi quodammodo poenæ unde nascebatur dolor poenas infligere, quibus per mille mortes unam mereri purpuram si licuisset, grave futurum non erat. Sed iam ego propè longiùs quàm par erat progressus orationis cursum ut sistam, columnas figo; idest Inclytæ Facultati nostræ Medicæ terminos felicitatis. A Græco Menologo Divi Cosmas & Damianus vocantur Photeinestatoi, styli, kai Pyrgoi asei-stator: *Lucidissima columna & inconcussa turres.* Ab Andrea Pyra Græco item scriptore, *signa serena atq; illustria.* Ab alio nonnemine gemellum Castoris & Pollucis sydus. Principum signa, quibus veluti fulcris orbis machina innititur sunt columnæ. *Excellentissimi Facultatis nostræ Tutelares Principes* sunt quia Medici, purpurati quia Martyres. Medicorum solidæ doctrinæ hominis microcosmi moles innititur: & annon ideò *Excellentia* titulum Medici cum principibus hodie communè habeant relinquo in medio. Sanè ut indigo manum porrigere, prodesse, vitam dare virtutes sunt dignæ Principibus, ita vel propria, vel necessaria Medicis. Purpurati verò sunt nostri Principes, & purpurati in Oriente. Surgentis solis rubor, Orientalis purpura, aureum nobis benignissimorum siderum favorem, auream pluviam pollicetur. Non est unde meliorem nobis statuamus horoscopus. Associata unitas semper fuit felicitatis prognosticon, imber serotinus fecunditatis argumentum: Peculiaris favor & tutela superiorum, felicissimæ præludium beatitudinis. Verecundiam vero

rò nobis in vultu colliget hæc purpura nisi *Excellentissimos Tutelares nostros* revereamur ut Principes, honoremus ut purpuratos, sequamur ut Medicos, amemus ut Patronos. Dixi.

INFERIÆ AUSTRIACO- ACADEMICÆ.

Pijs Manibus

Augustissimorum & Serenissimorum Academiae
Viennensis Fundatorum,

BENEFACTORUM, RECTORUM,
DOCTORUM.

ORATIO FUNEBRIS

Dicta in Anniversario Viennæ Austriae
Anno 1653.

I quæ adhuc vobis Animæ immortales, mortalem audiendi facultas conceditur, adeste Magni Manes, *Augustissimi, Serenissimi, Archigymnasij Viennensis Fundatores; Magnifici Domini Rectores, Principes Academici; Reverendissimi Amplissimi que Domini Cancellarij; Magnifici Domini Superintendentes; Admodum Reverendi & Clarissimi SS. Theologiæ Doctores Collegij Cesareo-Academici Societatis Jesu Rectores; Spectabiles Quatuor Facultatum Decani; Venerandi earundem facultatum Seniores, Clarissimi Quatuor Nationum Procuratores; Illustrissimi, Illustres, Generosi, Nobiles, Sapientissimi*